

Bölüm 8

TİP 2 DİABETES MELLİTUS TEDAVİSİ

Kenan ÇADIRCI¹

DİYABET TEDAVİSİNE YAKLAŞIM- HEDEFLER VE NON-FARMAKOLOJİK TEDAVİ

Diyabet tedavisi, normal-yakın kan glukoz seviyesi ile beraber glisemik değişkenliği (glycemic variability=GV) en aza indirgeyerek ideal A1C düzeyi sağlanması ve başta kardiyovasküler komplikasyonlar olmak üzere tüm mikrovasküler ve makrovasküler komplikasyonları azaltmayı hedeflemektedir.

Tedavi hedefine ulaşmak için kullanılan ilaç moleküllerinin kan glukozu düşürücü etkilerinden bağımsız olarak lipit profili, kilo, kan basıncı ve tokluk plazma glukozu üzerine olumlu etkilerinin olması, ayrıca hiperglisemiye sekonder gelişen oksidatif strese karşı antioksidan ve pankreas beta hücre rezervini koruyucu etkisinin varlığı, uygulanan tedavinin etkinliği ve oluşabilecek komplikasyonlara karşı koruyucu rolleri üzerinde pozitif fayda sağlamaktadır.

Tip 2 diyabetin patofizyolojisi ve patogenezinin daha iyi anlaşılmasıyla, tip 2 diyabette ki farklı kilit kusurları hedeflemek için çeşitli yeni tedavi seçenekleri geliştirilmiştir (1). Günümüzde diyabet tedavisinde etkin bir başarı sağlamamızı mümkün kılan hem oral ve hemde injektabl ilaçlar vardır. Fakat dünya diyabet otoriteleri yaşam tarzı değişikliğinin en önemli tedavi basamağı ve başlangıcı olduğu gerçeğinde hemfikirdirler. Yaşam tarzı değişikliğinin yetmediği hastalara uygun antidiyabetik tedavinin eklenmesi, ideal açlık ve tokluk kan glukoz düzeyleri ve en az düzeye indirilmiş bir glisemik değişkenlik ile beraber uygun A1C hedeflerine ulaşarak iyi bir metabolik kontrol sağlanmasında ve bunun sürdürülmesinde tedavinin ayrılmaz bir parçasıdır.

Diyabet tedavisinde ideal kan glukoz düzeyi sağlanması yanı sıra hastanın ta-

¹ Uz. Dr. Sağlık Bilimleri Üniversitesi Erzurum Bölge Eğitim ve Araştırma Hastanesi, İç Hastalıkları Kliniği. doktorcadirci@hotmail.com

- A1C >%7.5 ile başvuran hastalar, yaşam tarzı tedavisine ek olarak metformine ek olarak ikinci bir antidiyabetik ajan düşünölmelidir.

-Semptomatik olan A1C>%9.0 olan hastalar, insölin ilavesinden daha fazla fayda sağlayacaktır, ancak önemli semptomlar yoksa bu hastalara maksimum 2 ilaç ile tedavi başlatılabilir.

- Glisemik hedeflerine ulaşamayan hastalarda, metformin tedavisine ek olarak insölin dahil olmak üzere diğer antidiyabetik ajanlarla kombinasyon tedavisi düşünölmelidir.

KAYNAKLAR

1. Chellappan DK, Yap SW, Bt Ahmad Suhaimi NA, et al. Current therapies and targets for type 2 diabetes mellitus. *Panminerva Med.* 2018 ;60(3):117-131. doi: 10.23736/S0031-0808.18.03455-9.
2. Vaaler S. Optimal glycemc control in type 2 diabetic patients. Does including insulin treatment mean a better outcome? *Diabetes Care.* 2000;23 Suppl 2:B30-4.
3. UK Prospective Diabetes Study (UKPDS) Group. Intensive blood-glucose control with sulphonylureas or insulin compared with conventional treatment and risk of complications in patients with type 2 diabetes (UKPDS 33). *Lancet* 1998;352:837-853
4. The Action to Control Cardiovascular Risk in Diabetes Study Group. Effects of intensive glucose lowering in type 2 diabetes. *N Engl J Med* 2008;358:2545-2559
5. Garber AJ, Abrahamson MJ, Barzilay JI, et al. Consensus statement by the American Association of Clinical Endocrinologist and American College of Endocrinology on the comprehensive type 2 diabetes management algorithm-2019 executive summary. *Endocr Prac.* 2019, 25(1), 69-100
6. Diabetes mellitus ve komplikasyonlarının tanı, tedavi ve izleme kılavuzu. Diyabetik hastalarda glisemik kontrol hedefleri. S45-51. Türkiye Endokrinoloji ve Metabolizma Derneđi. 2019 Nisan. Ankara, 12. baskı.
7. American Diabetes Association. Glycemc targets. *Standarts of medical care in diabetes-2019.* *Diabetes Care* 2019 Jan; 42(Supplement 1): 61-70
8. Diabetes Canada Clinical Practice Guidelines Expert Committee, Imran SA, Agarwal G, Bajaj HS, Ross S. Targets for glycemc control. *Can J Diabetes.* 2018;42 Suppl 1:S42-46. doi: 10.1016/j.jcjd.2017.10.030.
9. American Diabetes Association. Lifestyle management. *Standarts of medical care in diabetes-2019.* *Diabetes Care* 2019 Jan; 42(Supplement 1): 46-60
10. Diabetes mellitus ve komplikasyonlarının tanı, tedavi ve izleme kılavuzu. Diyabetik hastalarda standart bakım ilkeleri. S33-42. Türkiye Endokrinoloji ve Metabolizma Derneđi. 2019 Nisan. Ankara, 12. baskı.
11. American Diabetes Association. Pharmacologic approaches to glycemc treatment. *Standarts of medical care in diabetes-2018.* *Diabetes Care* 2019 Jan; 41 (Supplement 1): 73-8